

Світ

6 2000
ЧЕРВЕНЬ

Всеукраїнський
дитячий журнал

УВАГА!
Лелека
проводить
футбольний
конкурс.
Див. стор.
17.

ЧОМУ? СЖИЛЬЖИ?

**КУСАЄ, СТІЛЯЄ,
ГОДУЄ, ЛІКУЄ, ОДЯГАЄ...**

“Чому кропива кусається?”

Павло ДЕМКІВ, Івано-Франківська обл.”.

Дивовижна ця рослина — кропива. Вона вміє кусатися, стріляти, годувати, лікувати, одягати. Але найперше ми дізнаємося про те, що вона вміє кусатися. Чому ж вона це робить? Такий уже войовничий має характер. Лише доторкнешся до неї, а вона своїми волосинками-клітинками, наче шприцами, вводить в тіло ядучу речовину. Бо коли ми торкаємося до них, то вони ламаються, і рідина (мурашина кислота) попадає на шкіру і обпікає. І таких

колючих клітинок-волосинок (схожих на пляшечки) в неї багато.

Та боятися їх не варто, бо кропива — гарні ліки від ревматизму. Мабуть, не раз бачили, як бабусі чи дідусі б'ють себе букетами кропиви й усміхаються — так вони лікуються.

Та, виявляється, кропива не лише кусатися вміє, а ще й стріляти. Поспостерігайте за нею, коли стоїть суха погода. Коли кропива “стріляє”, то

здається, що йде справжній бій: то тут, то там “вибухають” квітки, в повітря здіймаються хмари “диму”. “Дим” — це пилок кропиви, який із силою “вистрілюють” чоловічі квітки. Бо стрільба — чоловіча справа.

Але войовничий характер кропиви не завадив Елізі з відомої казки Ганса Хрестіана Андерсена сплести з неї сорочки для своїх братів-лебедів і врятувати їх від чаклунства. Хто подумає, що таке можливе лише в казці, той помилиться. Бо ще первісні люди використовували волокно з кропиви. І навіть у середині XIX століття в Європі з цієї рослини виготовляли тканини і сита для проціджування меду і просіювання борошна. А рибалки Камчатки плели з неї сіті. Вони були міцними, легкими, довго не намокали у воді і не гнили.

А навесні кропива може порятувати від авітамінозу, тобто від нестачі вітамінів в організмі. Бо вона вітамінна рослина. З молоденького листячка готують смачний салат, і борщ з кропивою дуже корисний. Ось така вона — трава, яку й сліпий знає.

НАЙБІЛЬША У СВІТІ

“Яка квітка найбільша у світі?”

Оксана НЕМЕНУЩА, Донецька обл.”.

У тропічних лісах Південно-Східної Азії росте дивовижна рослина **рафлезія**. Правильніше, не росте, а живе на ліанах, бо вона —

«Барвінок» — національний журнал. Передплачуючи і читаючи його, ти, барвінчатко, разом із батьками підтримуєш українську культуру.

і
м
в
і
о
т
л
е
р
е
і
м
л
о
д
е
і
з
б
і
о
л
т
а

2

рослина-паразит. Рафлезія листя не має, зате квітка у неї найбільша у світі — до 1 метра в діаметрі. Уявили? Квітка ця дуже красива — з червоно-білими крапчастими пелюстками. Проте нею можна милуватися і ні в якому разі — нюхати. Пахне вона... зіпсованим м'ясом. До таких хитрощів рослина вдається не дарма: на неприємний запах злітаються мухи, які запилюють її.

Яких тільки див немає у світі! Приміром, хіба можна уявити суцвіття заввишки як триповерховий будинок? Скажете, фантастика? Так от ця фантастика росте в Болівії і називається пуйя. Її суцвіття може сягати у висоту 10,7 метра, а утворюють його 8 тисяч квіток.

САПОНАРИУС - ПРОФЕСІЯ ДАВНЯ

"Хто винайшов мило?"

Радміла ТОМИКОВА, Черкаська обл."

Відповісти на це запитання водночас і легко, і складно. Просто, бо мило винайшла людина, яка любила чистоту. А ось ім'я її назвати неможливо. Бо виготовляти мило люди навчилися, принаймні так стверджують археологи, ще 6 тисяч років тому. Для цього використовували попіл, рослини, тваринний жир. Такою ж давньою є й професія сапонаріуса — миловара. Бути ним було і престижно, і небезпечно. Коли навчилися виготовляти мило в Англії, король Генріх IV видав спеціальний наказ, який забороняв миловару ночувати під одним дахом з іншими ремісниками. Щоб не розкрити секрет миловаріння, котрий тримали в таємниці.

Але нам цей секрет не потрібен. Маючи в кишені

кілька гривень, можна купити будь-яке мило: що просто змиває бруд, що дезинфікує шкіру, що живить руки вітамінами, що пахне абрикосом, що схоже на зайчика, що допоможе випрати сорочку... До речі, останнім часом ми для прання все частіше обираємо синтетичні порошки. А дарма. Бо вироби з вовняних і шовкових тканин краще прати милом. В європейських країнах навіть створено рухи і партії господарського мила, діють вони під гаслом: "Геть синтетичні порошки! Хай живе господарське мило!"

ПОДАРУНОК ВІД ІНДІАНЦІВ

"Скільки років жувальній гумці?"

Віталій ОЛЕКСЕНКО, Запорізька обл."

Цю маленьку, але дуже популярну у всьому світі річ спочатку американцям, а потім і європейцям подарували індіанці. Адже за багато років до того, як європейці з'явилися на Американському континенті, вони вже жували смолу дерев, листя, деякі трави. Індіанці майя жували сік геветі, який на повітрі загусав і ставав тягучим. Цю звичку перейняли від них і поселенці з Європи. Для продажу жувальну гумку вперше виготовив у 1869 році американський винахідник Томас Адамс із соку тропічного дерева. Новинка дуже сподобалася американцям, і невдовзі стала невід'ємною частиною їхнього побуту. На початку нинішнього століття вона з'явилася і в Європі.

А що ж власне таке — жувальна гумка? Справжня (не підробка) складається з 20 відсотків еластичної основи, 19 — кукурудзяного сиропу, 1 — ароматизаторів, 60 — цукру (крім тих, що не містять цукру). От і все — кладеш у рот і насолоджуєшся смаком суниці взимку або ананаса, який у нас не росте. Подякуй за це індіанцям.

КАЛЕНДАРЬ НАГАДАЙКА

Привіт, барвінчата!

Здається, тільки розпочалися канікули, а вже місяць косень на порозі з дзвінками піснями-петрівочками:

*Вийшли в поле косарі,
Косять ранком до зорі.
До обіду покосили,
Поки коси потупіли,
По обіді спочивали,
Поки коси поклепали...*

Малюнок Тетяни
Вікуленко,
11 років, Київська обл.

Вже здогадалися, чому середульший місяць літа так називається, — його початок збігається з початком косовиці сіна. У липні ми святкуємо: **7 — Івана Купала, Купайла, 12 — Петра і Павла** (свято пастухів), **21 — Прокопа** (традиційний початок жнив). **16 липня — 10 років тому Верховна Рада Української РСР прийняла Декларацію про державний суверенітет України.**

Канікулярні дні збігають швидко — не марнуйте, барвінчата, часу, постарайтеся, щоб кожен літній день запам'ятався надовго.

4

ЕСКІМО ≠ ПЛОМБІР = ?

Якщо до ескімо додати пломбір, то може заболіти горло. Бо морозиво і влітку холодне. Але якщо до грошей на ескімо додати гроші на пломбір, то можна передплатити "Барвінок". Адже передплата на один місяць коштує всього-на-всього 1 гривню 68 копійок. Щоправда, тут теж є ризик захворіти — барвінкоманією. Хто хоч раз потримав "Барвінок" у руках, той уже не розлучається з ним - читає журнал, виграє в його конкурсах, розгадає кросворди, забуваючи про все на світі. Навіть про ескімо з пломбіром.

Кварк з насолодою витягся на своєму ліжку. Він ніколи не дозволяв собі цього посеред дня — ліжко для того, щоб спати. Але сьогодні суперагент був задоволений собою і навіть пишався. День виявився вдалим.

ЩАКОМ ТАС...
Не сепарує
матеріалу
набагато

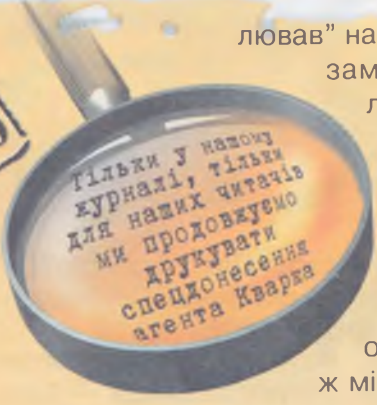
СТІ
ПЕ

Уранці в трамваї Кварк з насолодою відчув, як чийсь палець спритно нишпорять у задній кишені його джинсів, намагаючись дістати гаманець. Гаманець там був, але дуже старий і давно вже не бачив ні копійчини. До того ж він був надійно пришитий до кишені. Суперагент навіть відчув розгубленість у нервових рухах злодійських пальців і здогадувався, які почуття охопили того. Гроші Кварк ніколи не носив у гаманці. Якщо випадало мати більш-менш пристойну кількість гривень, він розкладав їх по різних кишенях. Окрім задніх. Мав ще й схованку, про яку не розповів би і шефу. Це надійно і безпечно навіть при зустрічі з грабіжниками. При першій погрозі вдаєш смертельний переляк, дістаєш з найменш багаті кишені кілька гривень і тремтячою рукою простягаєш бандитові. А в того немає часу на ретельний обшук, і він зникає в темряві, задовольнившись тим, що ти йому дав.

Кварк солодко примружив очі, згадавши і вуличного фотографа. Той, клацнувши затвором фотоапарата, притримав суперагента за рукав і запропонував пам'ятні знімки. Іншим разом Кварк нагадав би нахабі про гречність, але сьогодні суперагент "по-

ТАЄМНО
Копіювати
закритою
дверцями
дверцями

лював" на шахраїв. І тому охоче назвав замість свого прізвище маловідомої кінозірки та адресу... Дніпропетровського цирку. Фотограф усе сумлінно занотував і запропонував зробити контрольний знімок та сплатити аванс — 6 гривень 40 копійок, пообіцявши, що завтра на цьому ж місці Кварк отримає свої шість

ТЕЖИНА РИГОД

знімків. Суперагент обмацав кишені і виграб звітди вісім п'ятаків, простягнув їх фотобізнесмену — ось 40 копійок, а завтра принесу 6 гривень. Кварк аж муркнув від задоволення, згадавши вираз обличчя фотоневдахи. Доки він вів ділові переговори з ним, десятки потенційних гореклієнтів минули об'єктив фотоапарата, де... давно вже не було плівки. Хай про це пам'ятають ті, кому захочеться мати такі знімки: ніколи не авансуйте послуги вуличних фотографів. Бо вулиць багато — спробуй їх потім знайти і щось довести. На базар Кварк вирушив озброєний, — поклав у сумку кілограмовий запакований пакет із гречкою. А коли продавець поклав на ваги червонобокі яблука, суперагент на другу тарілку терезів поклав пакет із гречкою. І стрілка злякано метнулася у бік пакета. А очі в продавця стали перелякані...

Ні, Кварк таки мав право пишатися собою сьогодні: "полювання" на шахраїв було вдалим.

Сподіваємося, що й ви, барвінчата, та ваші мами і тата не залишите без уваги походеньки суперагента Кварка. А якщо підкажете йому маршрут наступного "полювання", то матимете шанс отримати нагороду. У шефа є класні подарунки для допитливих і кмітливих. Пишіть.

Художник С. ШПАК

Марія ПОНОМАРЕНКО

Жайвір

В сонця жайвір
Підхопив
Нитку золочену.
Та й на крильце
Накрутив,
Мов на веретено.
Веретенце те
Підняв
Високо за хмари
І співав, співав,
Співав...
Слухали отари.
Ранок слухав.
Слухав ліс.
Слухала Маринка.
І заслухалась
У спів
Золота хмаринка.

5

Володимир ЧУЙКО

Спожик

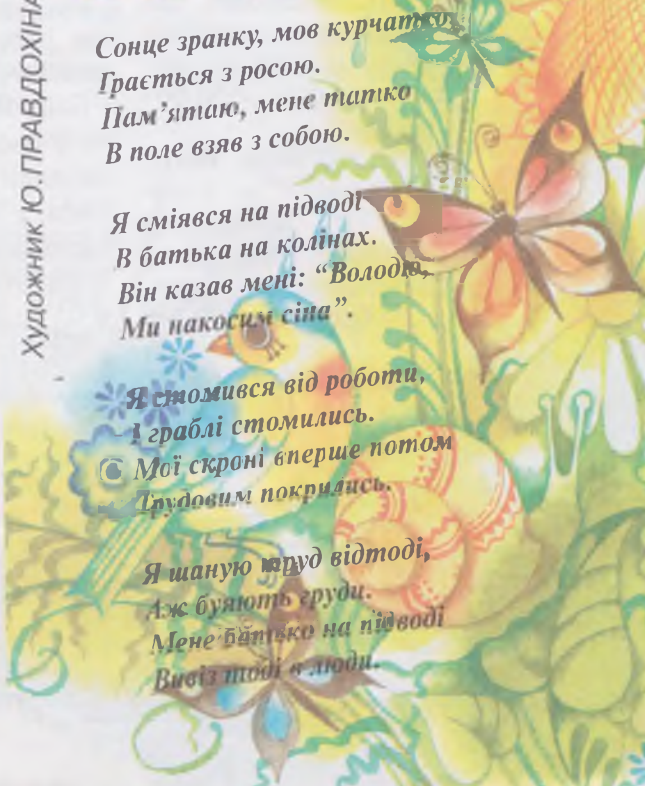
Сонце зранку, мов курчатко
Грається з росю.
Пам'ятаю, мене татко
В поле взяв з собою.

Я сміявся на підводі
В батька на колінах.
Він казав мені: "Володі,
Ми накосим сіна".

Я стомився від роботи,
І граблі стомились.
Мой скроні вперше потом
Трудовим покрились.

Я шаную труд відтоді,
Аж бувають груди.
Мене батько на підводі
Вивіз тоді в люди.

Художник Ю. ПРАВДОХІНА

13

Неподалік чарівно-го озера-дзеркала, по той бік якого була Країна Сонячних Зайчиків, зачалися у кущах пан Морок, Бабай та Баба Яга.

— Поки у Колька промінець-дороговказ, силових методів до їжачка ми, звичайно, застосувати не можемо, — сказав пан Морок. — Але, пройшовши до Країни Сонячних Зайчиків, він той промінець там залишить, дороговказ йому буде вже непотрібен. І тоді дзеркальце в нього треба буде одібрати. Силою, хитрістю

— як пощастить. І одбиратимете дзеркальце ви!.. Я ж безтілесний, фізично робити нічого не можу... Отже...

Оно Колько вже пройшов по той бік озера-дзеркала. Незабаром вертатиметься... Тільки ви ж ні в якому разі не зазирайте у дзеркальце!

— О-однозначно! — прошепотів Бабай. Він взагалі у дзеркало буде ніколи не дивився — сам себе боявся.

— Хапайте його, відбирайте — і одразу до мене, під землю... Закопаємо дзеркальце там, щоб ніхто-ніхто не зміг ним більше скористатися...

Ну, а я провалююсь під

землю. Бо мені навіть дивитися в бік тієї Країни шкідливо для здоров'я. — І пан Морок провалився.

— “Давайте! Хапайте! Відбирайте!” — невдоволено пробу-бонів Бабай. — Л-легко с-сказати й п-провалитися. А м-ми — н-на-ражайся н-на н-небезпеку!

— Ну досить, досить, брате! Нікуди ж не дінешся! Начальство!.. Отже, план такий: коли Колько вийде, я перетворююся на звичайнісіньку бабусю, яка зламала ногу. Кричу: “Поможіть!” Не впізнавши мене, він, добрий і чуйний, підходить. Я — рраз! — відбираю дзеркальце. Тоді підбігаєш ти, я передаю тобі дзеркальце, і ми спокійно провалюємося.

— Х-хай б-буде т-так! — погодився Бабай.

І от нарешті з'явився Колько з дзеркальцем.

Баба Яга перетворилася на звичайну бабусю, гепнулася на землю й зарепетувала:

— Ой, нога, нога! Ой! Рятуйте хто-небудь! Підвестися не можу! Поможі-іть!

Колько Колючка, не впізнавши Баби Яги, кинувся до неї:

— Що з вами, бабусю?

Мить — і дзеркальце вже у руках Баби Яги.

— Ги-ги! — вищирилася радісно Баба Яга.

Колько одразу все зрозумів. І, недовго думаючи, вигукнув:

— Ой, бабусю! А що у вас на носі?!

Ну, яка б жінка, тримаючи у руках дзеркальце, після таких слів не зазирнула б у нього?!

Баба Яга тільки на мить зиркнула у нього. І враз змінилася: очі засяяли добротою, губи розпливлися у лагідній усмішці. І Баба заспівала:

— Ой! Не Баба Яга я! Не Баба!

Я маленька жовтенька кульбаба!

Я себе почувую, мов квітка!

Ви не бійтесь мене, любі дітки!

Мов метелик, себе почувую

І літаю, літаю, літаю!..

Баба Яга почала підстрибувати, кумедно змахуючи руками.

— С-сестро! Що з т-тобою?! — кинувся до неї Бабай. — Віддай-но дзеркальце!

— Стривай, мій братику! Стривай! І ти у нього зазирає! — Баба Яга піднесла дзеркальце до очей

Телешити Країну Сонячних Зайчиків

Повість-казка

Бабая. Той мимоволі глянув, теж вмить змінився і радісно заспівав:

— Та я ж знеацька добрим став!

І вмить боятись перестав!

У гріхах я каюсь, каюсь!

І... уже не заїкаюсь!

— А тепер віддайте дзеркальце назад! — сказав Колько.

— Авжеж! Будь ласка! Ми ж тепер добрі!

І, пританцьовуючи, Баба Яга з Бабаєм зникли.

А з-під землі раптом залунав ві д ч а й -

Історія зайчиків

Всеволод
НЕСТАЙКО

душний голос пана Морока:

— *Що ж ти, Бабо, наробила?!*

*Відтепер же вража сила
Безтілесна і безсила!*

— *Що ж ти, Бабо, наробила?!*

І тут з'явився сонячний зайчик Терентій.

— Молодець, Колько! — вигукнув він. — А тепер треба примусити і Кося зазирнути у біле дзеркальце! Он вони вже біжать, наздоганяють мене.

З'явилися сонячний вовк Вовило і захеканий Кося.

— А ти чого не тікаєш?! — зупинився, здивовано схиливши голову набік, Вовило.

— А мені не страшно! Я вже до тебе звик! — усміхнувся Терентій.

— Ану, Кося, зупинися і на себе подивися! — вигукнув Колько і підставив до очей Косі чарівне дзеркальце. Глянув Кося і аж на землю сів:

— Ой! Ой!.. Що ж це зі мною було?! Як же я міг?! Сором який!.. Ой, пробач мені, Колько! Ой, пробач мені, Терентію!

— А тепер, — сказав Терентій, — чорне дзеркальце давайте. До нього біле притуляйте!

Зробили так Кося і Колько. І вмить спалахнуло сліпуче полум'я, і обидва дзеркальця зникли. Анігілювалися, як кажуть учені. І разом з чорним дзеркальцем зник, звичайно, й сонячний вовк.

— А як же пан Морок? — схамівся Кося. — Він же не зник.

— Він під землею! — кивнув Колько.

— Ні, пан Морок не зник! — сказав Терентій. — Бо темнота така ж незнищенна, як і світло. Але ви ж чули, що він верещав з-під землі: "Відтепер же вража сила безтілесна і безсила!" Отож боятися його не треба...

Терентій якусь мить помовчав, а тоді сказав:

— Знаєте, я, мабуть, теж у лісову школу запишуся.

Теж хочуть вчитися, знань набиратися. Не знав же я, що можуть бути не лише сонячні зайчики, а й сонячні вовки... Як ви думаєте, приймуть мене?

— Авжеж, приймуть! — вигукнув Кося. — Ти ж зайчик! Як і я!

— І наш директор Бурмило Михайлович Ведмідь добрий! — підтвердив Колько.

— *Ну, тоді мерщій до школи
Знань розумних набиратись,
Щоб нікого і ніколи
Не боятись!..*

дзвінко заспівав Терентій і разом із зайчиком Косею Вуханем та іжачком Кольком Колючкою пострибав на Велику Галювину Казкового Лісу, бо вже от от мали розпочатися уроки у спеціалізованій лісовій школі з ведмежою мовою викладання.

7

Художник
В. БАРИБА

**Віват, віват!
Мудренькі будемо!**

Я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, вітаю всіх мудрагельок-барвінчат. Я дуже люблю отримувати й читати ваші листи, дізнаватися, що мої

розмови з вами допомагають вам краще знати рідну мову. Ось як про це написала у своєму листі **Лариса ЗАГОРОВСЬКА** з Черкаської області:

*Галамагати довго не буду
Й гаволовом не хочу бути -
Це гутірка у "Барвінку"
Наставля на вірну путь.*

У ваших листах я знайшов правильні відповіді на "Рдумортих-лото" - молодці всі! А **Оля ЯВТУШЕНКО** із Сумської області надіслала заклик до всіх барвінчат, складений із зниклих з мого словника слів: *"Не будьте гаволовами, а станьте влітку маленькими гайовиками і захищайте ліс!"*

Дуже слухна порада, адже влітку в лісі відпочиває багато людей. Але не всі поведуться так, щоб не завдати шкоди лісу. Зламана гілка, зірвана квітка, випалена трава руйнують його. А він же дарує нам і здоров'я, і бадьорість, і гарний настрій. Щоб ліс не потерпав і в ньому не порушувалося життя, треба, щоб на одному гектарі відпочивало не більше 10 чоловік. Ось такі мудрі цифри вираховували вчені. Тож сподіваюся, що ви, барвінчата, під час літніх канікул поводитиметеся в лісі як справжні гайовики.

А найбільше мені сподобався лист від **Оксани ЗУЄВОЇ** з Волинської області:

"Ми, галушники-барвінчата, вас, Мудриле, не підведемо. Хай гладун Рдумортих не галамагає багато. Бо я теж не гаволов, а гоструха, швидко взяла гринджоли і поїхала на грунь."

ГАЛУШНИКИ-БАРВІНЧАТА ВЛІТКУ ТАЙСЬКОМУ

Звідти я побачила гайовика з гавкуном. Спустилася до них, погутарилася з гайовиком. І поїхала додому, щоб написати значення слів і врятувати їх:

- галушник - любитель галушок,*
- гладун - товстун, глек,*
- гутірка - розмова,*
- гаволов - той, хто байдкує,*
- гоструха - жвава, швидка дівчина,*
- гринджоли - сани,*
- галамагати - базікати,*
- грунь - вершина гори,*
- гайовик - лісник,*
- гавкун - собака".*

РДУМОРТИХ -

Давильця

- а) соковижималка,
- б) хлопці, які штовхаються,
- в) інструмент для роздавлювання горіхів;

Дармовис

- а) підвіска,
- б) пелерина в шинелі,
- в) бездіяльна людина;

Дбаха

- а) дбайливиця,
- б) риба,
- в) порадиця;

Дергач

- а) зубний лікар,
- б) птах,
- в) знаряддя для витягування цвяхів;

БІЛІНЧАТА СТАНУТЬ ЛОЗІКАМИ

Молодець, Оксанко, отримуй від мене приз - книгу.

Ці слова вже повернулися до словника, але в ньому ще лишилося багато порожніх рядочків - слова у полон забрав Рдумортих. Тож скликаю вас, барвінчата, знову на мудрагельську толоку: знаходьте значення маловживаних слів (не соромтеся дорослих розпитувати і до словників зазирати) і повертайте їх до нашої мови. Хай не зникають, а збагачують її. Для найактивніших учасників, як і годиться на толоці, знайдеться і частування - книги.

ЛОТО ? ? ?

Дерун

- а) оладок з тертої картоплі,
- б) здирник,
- в) той, хто забирає яйця з гнізда диких птахів;

Дивоглядія

- а) телевізор,
- б) музей,
- в) диво;

Дризнати

- а) утекти,
- б) сильно вдарити,
- в) дригнути ногою;

Дубоніс

- а) пташка,
- б) дужа людина,
- в) той, хто носить дуби;

Дучка

- а) палиця,
- б) ямка,
- в) кулак;

Дюдя

- а) холод,
- б) привид,
- в) звір.

МАЙДАН ПУСТУНІВ

Володимир ВЕРХОВЕНЬ

ФЕДІР-ФОКУСНИК

Довго Федя малював
Білосніжний пароплав.
Та на білому папері
Видно тільки море й берег.
Фарба винна чи папір,
А чи Федір наш - факір,
Що у морі десь пропав
Білосніжний пароплав?

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Леонід ДМИТРИШИН

В нього хвіст — як у жар-птиці,
Дуже тим хвостом гордиться,
Тож надутим бути звик.
Усі знають — це *камінь*

І сонька — це знають люди, —
Коли треба, він розбудить
Ще точніше, ніж будильник,
Бо співає щоранку *півень*

9

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

З якого дерева було збудовано
Троянського коня?

Художник
І. КАРПЕНКО

УЗВІЗ КМІТЛИВИХ

Хто з добре відомих нам
звірів має 14175 зубів?

ВІДПОВІДІ НА
ЗАВДАННЯ,
вміщені у № 5

Вітряк. Іржа. Аптека
для душі — бібліотека. Зе-
бри смугасті, бо у такий
спосіб вони маскуються.

ПОЧАТКОВА

ШКОЛА

У ВЧИТЕЛІВ

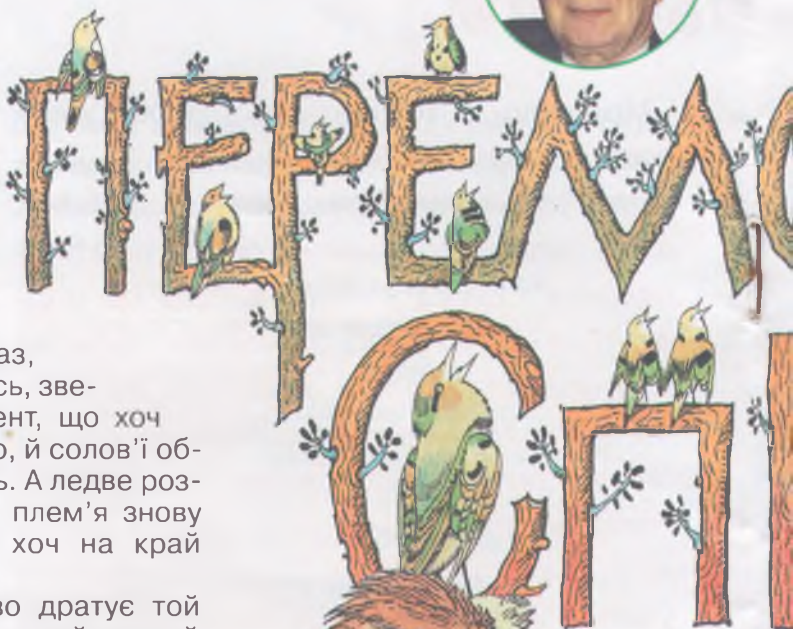
КАНІКУЛ НЕМАЄ

У вчителів канікул немає. Вони навіть улітку, коли відпочивають, думають про те, як найкраще підготуватися до початку нового навчального року. Допоможе їм у цьому і червневне число журналу "Початкова школа". Зокрема, його публікації "Про імідж сучасної школи", "Про підготовку вчителів у Великобританії", "Про фарби і барви на уроках малювання", "Про ліплення із тіста", "Пригоди славнозвісних книг".

Батьки майбутніх першокласників знайдуть тут корисні поради про те, як допомагати дітям у навчанні.

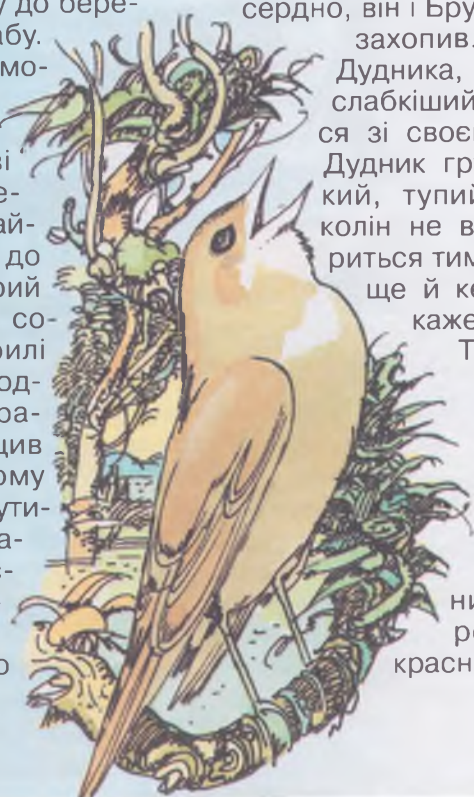
Ім'я цього письменника добре знає увесь український світ. Він написав 30 романів, а всі видані його книги займають не одну шафу. Все почалося з того, що у 1952 році "Барвінок" надрукував його оповідання "Голуби", яке дуже сподобалося читачам — вашим бабусям і дідусям. Окрилений першим успіхом, Юрій Михайлович назавжди пов'язав свою долю із важкою письменницькою працею. А через 48 років визнаний майстер, відомий оборонець рідної мови знову завітав до редакції і подарував вам, барвінчата, нове оповідання. Напишіть, що найбільше сподобалося вам у ньому.

Юрій МУШКЕТИК

70

Тьох сидів на тоненькій-тоненькій сухій гілочці й дивився вниз. Під ним розстидалося лісове болітце, обкучерявлене лозами, які поспліталися в такі хащі, що подекуди й муха не пролетить, вгорі болітце закрите вільхами і в'язівником — найзатишніше місце для дрібного птаства на всій оболоні. Пташки клали гнізда у верболозах, які росли у воді, сюди не могли добути коти з хутора, що за горбом, і крилатий хижак шуліка заплутається в густогіллі. Здоровенні світло-зелені жаби повиверталися посеред болота, вони надимаються й аж репаються од скрекоту — чаплям до них не досягнути, та й надто вони великі. Вчора Тьох бачив, як вуж волік за ногу до берега одну таку жабу. Та кричала несамо-вито, перекидалася, опиралася, Тьохові стало шкода не-богу. Вуж вже майже дотягнув її до берега, але старий дід-рибалка в солом'яному брилі (він тут майже щодня ловить карасиків) уперіщив вудкою по тому місцю, де каламутили воду вуж та жаба, й вуж випустив здобич, пірнув під воду. Тьох мав до

жаб немалі претензії, своїм скрекотом вночі вони забивали солов'їний щебет. Співають солов'ї, співають, розсипають перли на все довкілля, все їх слухає, а тоді жаби всі враз, наче показившись, зведуть такий лемент, що хоч кому стане гидко, й солов'ї ображено втихають. А ледве розпочнуть, водяне плем'я знову зчинить репет, хоч на край світу втікай.

Тьоха особливо дратує той лемент. Тьох — найкращий співак на всю оболонь, він виводить до двадцяти колін. Він сам не знає, чому йому так хочеться співати. Він тут — найдрібніший соловейко, ще й пістряво-сірий, з покаліченою лапкою, не має ні свого гніздечка, ні солов'їхи, ні своєї території, все болітце й довкілля захопили спритніші, дужчі. А він примостився в оцьому куточку при дорозі й живе, неначе з чиеїсь ласки, кому заманеться, той і збиткується над ним. Надто Дудник, який ганяє його немилосердно, він і Бруньку, солов'їху захопив. Тьох боїться Дудника, бо ж менший, слабкіший і вже змирився зі своєю долею. А Дудник грубий, жорсткий, тупий, він і п'яти колін не втне, й не журиться тим, ще й регоче, ще й кепкує з Тьоха, каже, що отакі, як Тьох, мають слугувати йому. Тьох впливається співом, як водою з струмка, що за дубами, і п'є чари весни, і відає, що робить прекрасною весну і світ.

Спів ллється з нього сам по собі, легко й вільно. Дудник і не тямить, що є ті чари, наб'є гусінню рота й думає, що ото вершок щастя. Тьох бачив, як Дудник співає: б'є лапками по гіллячці, стрибає, надимається, як жаба, горбиться, і аж йому капає з рота. Дудник нездара, ще й дурний, але такі вважають, що світ належить їм. Багато разів Тьох думав про відсіч Дуднику, він вимірював битви, переживав триумфи перемоги, надто коли бачив Бруньку, й щоразу торопів перед нахабством та брутальністю Дудника. Тьох знає, що світ прекрасний своїм співом, і медянистим співом іволги, й легким летом чайки високо вгорі, й точеною

Художник О. МІХНУШОВ

МОЖИЛИ

ІВ

поставою чаплі, й навіть забіяцтвом великого рудого шуліки, який прилітає з Острова.

Шуліка пролітає понад самим ставом, він нападає на курей на хуторі, звідти чути півняче кіркання, куряче кудкудакання, людський лемент. Коли шуліка пролітає над болотом, усі пташки завмирають, у кого є дупла — ховаються туди, інші забиваються в гущавинь, страх тоді ходить над болотом. Он і зараз щиглик п'є з гілки, що торкається болота, воду, а сам косує оком угору, бо ж рудий розбійник нещодавно помчав до хутора. І Брунька сидить, зіщулившись, у розкарячці верболозини, й навіть Дудник притих, нервово переступає лапками на галузці, вдає, що поправляє пір'я, а насправді гасить нервовий дроз. А Тьохові чомусь не дуже страшно, він розумний і знає, що на таку дрібноту шуліка не нападає, та й не одважиться він пірнути в таке густоплетиво гілок, аби не заплутатися.

Враз на хуторі

закірало, загавкав пес, залементували люди, невдовзі гримнув постріл, аж затремтіло листя на верболозах. Відтак щось зашуміло над дорогою, над

якою саме пролітало двоє ворон. Шуліка майнув прямовисно вгору, понад верховіттям дуба, а на дорогу щось упало. Все сталося так швидко, що й Тьох у першій мить не зрозумів, що ж воно таке, а тоді придивився й побачив, що на дорозі б'ється ворона... Шуліка, не вполювавши курку, зігнав злість на вороні, яка трапилася йому на дорозі, й скільки то було в нього люті, скільки сили, що він відірвав їй голову на льоту.

Страх гострим ножем завис над болотом. Птаство повклякало, обійняте смертельним жахом. Брунька втягла голову в плечики, вп'ялася в галузку кігтиками і вмирала зі страху. Дудник з переляку розчепив кігтики, беркицьнувся вниз, а тоді стрімголов метнувся вбік і зник у великому чорному дуплі, хоч солов'ї ніколи не шукають прихистку в дуплах і не кладуть там гнізд. Він

покинув Бруньку, й вона в самотності вмирала від страху.

Тьохові також було страшно, він нервово водив хвостиком вгору-вниз, вгору-вниз. Дуже страшно, аж відчув, як настовбурчилось пір'ячко на голові. Тьох бачив, як полетів шуліка, й розумів, що той вже не вернеться й що ворону він убив спересердя. Щоб розвіяти страх над болотом, підбадьорити птахів, він заспівав: тьох-тьох-тьох-тіур-р-р — полинуло над верболозами. Птаство в подиві слухало ті переливи.

Тьох подивився на Бруньку, йому невимовно стало її шкода, й він спурхнув та сів біля неї. Потерся крильцем об її крильце, дзьобом поправив пір'ячко на голівці. Солов'їха розплющила очі, однак побачила внизу мертву ворону й знову заплющилася. Тьох ще поправив їй пір'ячко на голові й поторкав лапою лапку Бруньки.

Солов'їха потроху відходила. Тьох похитав головою, запрошуючи її з собою, і полетів у свій куточок. Брунька полетіла з ним.

Коли Дудник аж під вечір виліз з дупла, він не наважився підлетіти до Тьоха, який з Брунькою клав у верболозовій розкарячці гніздечко.

11

Канікули — прекрасна пора, коли можна досхочу жартувати з друзями, читати анекдоти і, звісно, спробувати стартувати у всесвітніх перегонах на жирафах. Бо на перегонах канікул немає. Тож, сміхотунчики-барвінчата, на старт!

Канікули —

Улюблена пора сміхотунчиків

— Сергійку, уважно прочитай про себе це оповідання, — каже вчителька.
— Ганно Павлівно, але тут про мене нічого не написано...

Оля СОФІНА,
м. Чернівці.

— Ти знаси, Петрику, один вчений винайшов сорочку без гудзиків.
— Ото дивина — я та-ку вже давно ношу!

Наталка
МАРЧЕНКО,
Черкаська обл.

Прибігає
Вінні-Пух до Паця:
— Пацю! Нам присла-ли десять банок варен-ня, по вісім банок кож-ному.
— Як по вісім — їх же всього десять?
— Не знаю як, але свої вісім я вже з'їв.

Леся
МЕЛЬНИЧЕНКО,
Херсонська обл.

— Відгадай загадку, — каже сестра молодшому братові. — Полею біг заєць, а за ним гналися два собаки: білий і чорний. Якого заєць боявся більше?
— Білого, — відповів хлоп-чик.
— Чому?
— Він думав, що собака роздягнувся, аби швидше бігти.

Максим ДЕРЕЧА,
Полтавська обл.

— Сину, повісь цю сорочку на сонці, щоб висхла, — каже мама Петрикові.
Хлопчик виходить з хати, але швидко повер-тається, плачучи.
— Чому ти плачеш? — запитує мама.
— Я до сонця не дістав.

Ірина ПИШТА,
Донецька обл.

— Хто в нашій сім'ї найсильніший?
— Бабуся.
— Чому?
— Тому що вона все за всіх робить.

Юля ШЕВЧЕНКО,
Вінницька обл.

— Тату, ти ба-чиш он того хлопчика, що поїхав на велосипеді?
— Бачу, а що?
— Та поїхав він точнісінько на такому велосипеді, якого в мене нема...

Ірина МАЗУР,
Вінницька обл.

Їжачок ходить до-вкола бочки і примовляє:
— Якщо ця огорожа не закінчиться, я піду в інший бік!

Любов МАРЧУК,
Миколаївська обл.

Петрусь погано ви-мовляє звук "р". Ось його і за-питують:
— Петрику, скільки вас у сім'ї?
— Мама, тато і я.

Оксана КАПУСТЯНИК,
Тернопільська обл.

— Сюди не можна сідати! Це крісло Людовіка ХVІ!
— Ну то й що?! Коли він прийде, я встану.

Ігор
ТЕЛІШЕВСЬКИЙ,
Львівська обл.

Художник
В. ДУНАЄВА

12

ВЕСЕЛИЙ ЗІТІ

ЗАШИФРОВАНА ПРИКМЕТА

СОКОЛИНЕ ОКО

Конкурс для слідопитів триває — шукайте, барвінчата, ще одне зайве слово в котромусь із матеріалів цього номера. Це слово розшифрує наступний знак із послання відважного індіанця Соколине Око. Хто прочитає все його послання і наприкінці року надішле його до редакції, той стане учасником розіграшу призів, серед яких і фотоапарат.

ХТО ЗАХИЩАЄТЬСЯ ЧОРНИЛОМ?

Кожне з наведених нижче слів загубило по одній літері. Якщо знайти цю літеру й поставити її на початку, в кінці чи в середині слова, то вийде нове. Із загублених літер складіть ім'я морського хижака, який для захисту використовує "чорнило".

оса, раб, коса, рік, буря, брак, урок, рій, ятка, кут.

ВИНАЙШО

Кросворд

У 1783 році французький фізик Себастьян Ленорман винайшов річ, яка подарувала багатьом людям життя. При цьому він користувався тим, чим і ми часто користуємося. Що винайшов француз і що йому допомогло — дізнається той, хто розгадає кросворд. У затонованих клітинках утворюються частинки слів, з яких можна скласти ці два слова.

1. Криве, горbate по ниві побігло, весь хліб повалило.
2. Пір'ям махає, хвостом управляє, а на повітрі помирає.
3. Вутка у морі, а хвіст на огоржі.
4. По дорозі стрибає, у воді плаває.
5. Сіреньке, маленьке, хоч якого kota з місця стягне.
6. Маленький, горбатенький, все поле переріже.
7. Новенький посуд, а весь у дірках.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ

вміщені у № 5
Підручник малі від фараона. 1. Корфа. 2. Бурма.
3. Карпа. 4. Каток. 5. Крупа. 6. Піхта. Фартух.
Квітливий художник (тест-малюнок). 1а. 2б. 3б.
4а. 5а. 6б. 7а. 8а. 9а. 10б. 11а. 12б. 13а. 14а. 15а. 16а.

ПЕРЕСТАВЛЯНКА

СКЛЕЙ

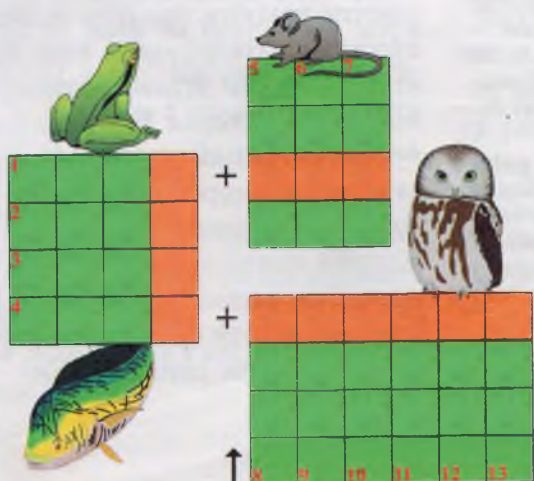

Маєте, б
картинки.
склеїти з ф
те всі), наг
ній зобра
Хто впр
стане у

8. Є рослина в нас така, що від неї кінь скака.
9. Голубе шатро увесь світ накрило.
10. Під одною шапкою чотири братики стоять.
11. У воді росте, та води боїться.
12. Хоч не шию я ніколи, а голок в мене доволі.
13. Уночі гуляє, а вдень спочиває, має круглі очі, бачить серед ночі.

Художник А. ПАЛЮШОК

© ПЕРШІ СЕРІЇ ДІТЯЧИХ ІЛЮСТРАЦІЙ

е нажив собі старий волхв за літа многі ані срібла, ані злата. А нажив за щедрість свою, за ласку ймення Щедрець. Якось він траву-мураву цілющу збирає, аж бачить — дружина* бойова на кониках грає. А попереду князь русий, безвусий. Кланяється старий:*

— А що це ти, синашу, в дорогу вирушаш, а мене забуваєш? І батько брав, і дід не минав. Цілющі трави-мурави маю!

— Та у мене ж військо, гляньте, молодеє, гартованеє! Що їм трави-мурави! Хіба для забави?!

— Е, не кажи! Часто проста травина в пригоді ставала, ціле військо рятувала! А дай-но мені коника маленького, плохенького?!

Та й поїхав з ними.

І сталося так, що облягло дружину руськую військо незліченне ворожєє. Та русичі вози ланцями скували, рови насипали. Бачать воріженьки — не взяти силою. Давай вони хитрістю брати, послів посилали.*

— А чи не хоче лицарство молодеє імператору візантійському служити? Будете привільно жити: золото та шовки носити!

Зчинилася смута — й князь не вгамує. Давай волхв їх урозумляти:

— Ой, носитимете ви і шовки, і золото на плечах своїх та в комори чужинецькі!

Ще більша стала колотнеча. Тоді Щедрець старий і каже:

— Ну що ж, ідіть! Лиш зілля духмяне на спомин візьміть!

По пучечку кожному роздав та ще й пригоршу на жар кинув. Так ураз і огорнув військо молодеє дух чистий — рідним краєм запашистий. Сльози виступили на очах у молодців: тому ненька сива привиділась-пригадалась, тому наречена заплакана, тому береза біла — дружина мила.

— Та хіба ж то русич, що боїться за рідну землю грудьми стати, а хилиться чужі блюда лизати?! — вигукнув князь, за меча хапаючись.

Як рине тоді дружина на ворога. І додому всі повернулися з перемогою. Лиш старий волхв у чистім полі лишився: насипали над ним високу могилу. А його зілля запашисте, що й понині чебрецем-щедрецем величається, росте по всій Україні.

Той, хто в дитинстві хоч раз звідає терпко-духмянний запах чебрецю, вже ніколи не забуде рідного дому. Завжди давньоруські волхви-цілителі давали його мандрівникові в дорогу. І не лише з магичною, а й з лікувальною метою.

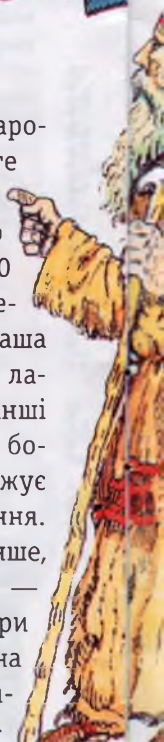
Він дуже допомагає при легених захворюваннях. А збирають цю цілющу траву всі літні канікули, бо цвіте чебрець з травня

Іван ПРОСЯНИК

по вересень. Чай такий вже ароматно-несказаний... ах! Проте п'ють його в суміші: звіробій, меліса, листя ожини. Чебрецю 100 грамів, інших зілля — по 50 грамів. Коли висохне, дрібно перетерти для заварки. Взимку ваша праця окупиться сторицею, бо ларингіти, трахеїти, бронхіти та інші простудні захворювання його бояться. Чебрець чудово розріджує мокроту, прискорює її видалення. Аптечний пертусин — не що інше, як екстракт чебрецю. Рослина — чудовий антисептик. Навіть при мізерній кількості в настої вона має добрі протимікробні властивості. Тому коли обкладає горло, запалюється ротова порож-

нина, обов'язково полощіть їх міцним наваром чебрецю — хвороби досить швидко минають.

Чебрецевий чай п'ють і дорослі й малі практично без обмежень. Він зміцнює сон, знімає розумові перевантаження. Особливо корисний такий чай навесні, при різних авітамінозах. Нагадайте про це матусі, принісши додому квітучого чебрецю, хай зробить вам анти-

із шлунком: кольки, здуття, болі, погане травлення, — допоможе це д у х м я н е з і л л я .
Тоді 1

Художник
О. МАМАЄВА

столову ложку перетертого сухого чебрецю заливають 1 склянкою окропу в термосі чи в добре вкутанім горщику. Через 2 години настій можна вживати. Дітям по 1—2 ложки, дорослим — по чверті склянки тричі на день за 30 хвилин до їди.

Чебрець допоможе і при порушенні обміну речовин та при золотусі в дітей. Дві пригорщі подрібненої трави кип'ятять 5 хвилин в 3 літрах води. Розводять у теплій ванні і приймають купіль. Всілякі висипи, чиряки, пітніці, грибки так і "обсиплються" з вас. Якщо болять очі, закисають, промийте тут їх — і все минеться. А волосся в дівчаток після полоскання чебрецем чудово росте.

Такі ванни дуже корисні при ломоті в суглобах, м'язах, при артриті, невритах, паралічах. Напарену рослину, як аплікацію, можна прикладати на ніч до уражених місць.

Ну, а коли у вашу родину вкралося ось таке лихо: тато приходить додому аж надто веселий, і вже ні вам, ні мамі — аніякісінького спо-

кою, то обкресліть йому червоним олівцем давній запорізький рецепт від алкоголю. Якщо він козак і має силу волі — тоді ця недуга зникне назавжди. Готують суміш із 4 частин чебрецю, 1 частини полину звичайного. Столову ложку суміші варять 5 хвилин у 250 мл води. Настоюють годину. Вживають тричі на день по столовій ложці до їди. Але вживати спиртне під час лікування категорично забороняється. Людина немов відроджується: зникає напруга, неприємні відчуття в голові, серці, руках-ногах. У переважній більшості хворих уже по дво-

тижневому курсі лікування цим наваром з'являється байдужість до спиртного. Варто потриматися місяць, щоб бути людиною все життя.

Квашені яблука, перекладені чебрецем, мають неповторний аромат і цілющість. Коли в домі хтось перехворів, чебрецем обкурюють кімнату. Назбирайте його побільше, бо він і в кулінарії застосовується: як приправа до м'ясних та рибних страв. А збирають це духмяне зілля, зрізуючи ножем, тільки-но рослинка просохне від роси.

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками:

- ❖ **волхв** — чародій, ворожит,
- ❖ **дружина** — військо,
- ❖ **ланці** — ланцюги.

Видиця
Видиця

простудний, антикашлевий, анти... словом, чудовий сироп. Беруть 100 грамів чебрецю, 1 кілограм соку калини, 400 грамів меду чи цукру та 3 літри води. Чебрець залили окропом. Прокип'ятити 5 хвилин. Процідити, додати сік калини, 400 грамів меду чи цукру та 3 літри води. Ще раз прокип'ятити, але 1 хвилину й розлити в банки. Посмакували ложку такого диво-сиропу — не запивайте його нічим: так ліки діють набагато краще.

Або ж коли у вас щось негаразд

75

Няв-гав-цвірінь-іго-го-привіт, барвінчата! Я, кіт Бегемот, а для друзів — просто Мотя, приготував усім, хто любить звірів і птахів, сюрприз: сьогодні ми з вами помандруємо в Африку. Сподіваюся, серед вас немає таких, що не люблять подорожувати. Тоді рушаймо — на нас там чекають найдивовижніші знайомства. Інакше бути не може, бо в Африці все най, най, най...

Цей континент найжаркіший на планеті. Тут навіть немає звичних для нас літа і зими, весни і осені, в Африці розрізняють дві пори року — суху (і дуже жарку) та дощову. Найбільша у світі пустеля Сахара знаходиться в Африці, найдовша у світі річка Ніл протікає Африкою. І саме тут ми познайомимося з птахами і звірами, яких більше ніде не можна зустріти.

ХОЧЕШ В АФРИКУ - ГАЙДА!

Наприклад, де ще, крім Африки, можна зустріти **африканських слонів**? Одного можете побачити в зоопарку, а так ось — ціле стадо на чолі з досвідченим ватажком — лише тут. Ідуть вони величаво, з гідністю, як і належить найбільшим і найважчим сухопутним тваринам на землі. Вони не бояться ні левів, ні леопардів, ні навіть десяти-

76

метрових пітонів. Маленьке слоненя, яке щойно народилося, важить 120 кілограмів. Воно два роки харчується маминим молоком і поправляється ще на 600 кілограмів, а дорослий слон може важити 8 тонн. Пестять слони своїх дітлахів хоботом, хоботом вони зривають листя з дерев, нюхають, п'ють воду, набирають води та влаштовують собі "душ"... А коли хтось із слонів потрапляє в халепу (провалиться в яму тощо), родичі простягають йому руку допомоги, тобто хобот допомоги (а він міцний і надійний) і визволяють з біди.

Другим велетнем після слона є **бегемот**. Мені, звичайному котові, до нього далеко, але приємно, що носимо однакові імена. Так ось, бегемотів називають тут гіпопотамами, що означає "річковий

кінь". Але на коня товстий бегемот (а важи-ти він може до 4,5 тонни) схожий хіба що коли купається у воді. До речі, бегемоти не плавають, а надзвичайно швидко ходять або бігають під водою. Увечері вони виходять на берег і ласують траву. На них сідають пта-

хи і видзьобують зі шкіри комах.

А це — спрингбок, прудконога граційна **газель**. Як тільки вона зачує хижака, то високо підстрибує над землею і цим сповіщає своїх родичів про небезпеку. І не тільки родичів. За мить савана оживає — мчать антилопи, буйволи, зебри. Аджже на відкритих просторах савани, де ніде сховатися, врятуватися можна лише втечу.

Антилопи гну, щоб легше було рятуватися від левів і гепардів, часто пасуться в одному стаді з буйволами, слонами, зебрами, страусами. Страус швидко помічає небезпеку і подає сигнал — підстрибує і махає крилами. **Африканський страус** — найбільший птах на землі.

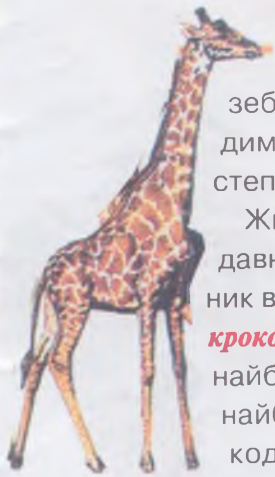

Так же швидко, як газелі та антилопи, бігають і **жирафи** — найвищі тварини на планеті. Завдяки довгим шиям вони можуть діставати листя з верхівок дерев, а зривають його язиком, який витягується на 46 сантиметрів.

Зовсім недавно, на початку ХХ століття, вчені відкрили родича жирафа — **окапі**, який живе в тропічному лісі. Зростом — як осел, а на ногах у нього, як у зебри, — білі і чорні смуги. У нього немає довгої шиї, як у жирафа, але листя з дерев зриває довгим тонким язиком.

Зебри в савані пасуться невеликими табунами. Мама з дітьми-зебрятами ласують траву, а тато пильнує. Помітивши небезпеку, він фиркає і відводить усіх

подалі від біди. Коли прудконогі зебри біжать, то стають майже невидимими — їхні смуги зливаються із степовою травою.

Живе в Африці й один з найдавніших мешканців планети, сучасник вже давно вимерлих динозаврів — **крокодил**. Нільський крокодил — найбільший у світі. Так і має бути: у найбільшій річці — найбільший крокодил. Він прекрасно плаває і пірнає, має гострі зуби — тримаймося від нього подалі. А живуть крокодили аж до 100 років.

І найбільшу в світі **жабу голіаф** теж можна зустріти в Африці. Якщо, звісно, пощастить, бо водяться вони лише в країні Камерун, а залишилося їх не дуже багато. Голіаф сягає у довжину 25 сантиметрів і важить до 3 кілограмів.

Удень **лев** відпочиває у затінку, а вночі виходить на полювання. Має красиву розкішну гриву. Вона не лише прикрашає його, а й захищає шийку і голову під час жорстоких сутичок.

А тепер нам краще повернутися додому. Здалеку бачу **генарда**. А він — найшвидший звір на землі. Може бігти зі швидкістю 120 кілометрів за годину — краще нам не ризикувати, гайда додому!

Не встиг я вас, барвінчата, познайомити ще з одним мешканцем Африки, розповідь про якого теж починають з "най". Можу лише натякнути вам, що це найбільша, до 2 метрів зростом, важить до 300 кілограмів. Хто здогадається, про кого я кажу, хай напише мені. Серед тих, хто відповідь на запитання та ще й напише цікавинки про загадкову істоту, розігруватиметься приз номера — дитяча енциклопедія.

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

ПЛАНЕТА ЗНАЙОМСТВ

“Хочу листуватися з ровесниками. Мені одинадцять років, люблю вишивати, в'язати, слухати музику. **Яна МАТВІЄНКО**. 16414, Чернігівська обл., Борзнянський район, с. Тростянка”.

“Мені одинадцять років. Люблю малювати, в'язати, читати журнал “Барвінок”. **Юля РУБЕЦЬ**. 42044, Сумська обл., Роменський район, с. Рогинці”.

“Мрію знайти нових друзів. Мені дев'ять років. Дуже люблю читати, малювати. **Ірина ДОНЯК**. 39623, Полтавська обл., м. Кременчук, вул. Гвардійська, 1/71, кв. 47”.

“Привіт, я — Настя. Мені 10 років. Захоплююся музикою, в'язанням. А ще у мене є хом'як. **Анастасія ЧЕРНЕНКО**. 51140, Дніпропетровська обл., Магдалинівський район, с. Велика КОЗИРЩИНА, вул. Леніна, 46”.

“Хочу знайти друзів по листуванню. Мені десять років. Захоплююся футболом та музикою. **Ілля РУДЕНКО**. 54001, м. Миколаїв, вул. К. Лібкнехта, 4, кв. 74”.

“Мені десять років. Люблю читати, розв'язувати задачі, слухати музику. **Тетяна Дмитрюк**. 59107, Чернівецька обл., Путильський район, с. Сергії”.

“Люблю читати, писати вірші. Мені дев'ять років. **Віталій ШАЄСЛАМОВ**. 67820, Одеська обл., Овідіопольський район, с. Прилиманське, вул. Жовтнева, 96”.

“Хочу листуватися з ровесниками. Мені одинадцять років. Навчаюся в музичній школі. Люблю читати, малювати. **Надія ВАРВАРОВА**. 78500, Івано-Франківська обл., м. Яремча, вул. Свободи, 204а, кв. 39”.

17

ЛЕЛЕКА ПРОВІДИТЬ ФУТБОЛЬНИЙ КОЖКУРС

Будьмо знайомі, барвінчата, я - Лелека, талісман збірних України з футболу. Мене створили співак Микола Сікора, поет Андрій Чернюк і художник Олександр Коваль. Знаю, що більшість із вас любить цю прекрасну гру - футбол. А мені дуже подобається ваш журнал “Барвінок”. Тому і вирішив спеціально для вас організувати футбольний конкурс. Спробуйте відповісти на запитання:

1. Чому саме мене українські футболісти обрали талісманом? Що ви знаєте про лелеку?

2. Скільки триває футбольний тайм?

3. Чим відрізняються правила поведінки з м'ячем на футбольному полі воротаря і гравця?

4. Скільки арбітрів знаходиться під час матчу на футбольному полі?

Щомісяця ви знаходитимете в “Барвінку” запитання мого конкурсу. Прізвища найактивніших його учасників друкуватимуться на сторінках журналу. Переможці наприкінці року отримують призи: м'ячі, футболки, календарики з автографами улюблених футболістів. А суперпризом буде мій портрет — такий же, як у самого президента.

Уболіваймо разом за український футбол!

ЛЕЛЕКА

СТОРОЖ У КОРОБОЦЦІ

Про те, що собаки гарно сторожують дім, знають усі. А хто чув про сторожа-цвіркуна? Так, саме цвіркунів використовували раніше японці як надійних охоронців. Цвіркуна садили в коробочку, коробочку ставили в будинку і спокійно засинали під цвіркунову пісню. Та коли до будинку підходила чужа людина, стурбований цвіркун замовкав, і господарі прокидалися, не чуючи звичних звуків.

ЗОЗУЛЬКО, ЗОЗУЛЬКО...

“Зозулько, зозулько, скільки років я проживу?” — запитували і запитують люди в багатьох країнах і потім лічать дзвінки “ку-ку”. Хто хоче, щоб зозуля наобіцяла йому довге життя, має запитувати пташку на початку літа. Вчені-біологи з’ясували, що дуже довгі пісні зозуля співає у червні.

ВІЧНА ЮШКА

У Горячинському джерелі в Сибіру вчені виявили дивних риб. Звичайні на вигляд карасі живуть у воді, температура якої сягає 47 градусів тепла. Та їхню витривалість перевершили каліфорнійські (Сполучені Штати Америки) зубасті корофи, які прекрасно себе почувають при температурі 52 градуси тепла.

ФЕРМА МЕТЕЛИКІВ

На півдні Англії є незвичайна ферма, де розводять і демонструють метеликів з усього світу. Знаходяться вони в скляних приміщеннях, а тому за ними легко спостерігати.

Як народжується метелик? Поступово він вивільнюється з лялечки, і його крильця безсило звисають кілька днів нерухомо. За цей час крильця висихають, а кров надходить до крихітних капілярів — і крильця стають сильними й шовковистими.

Метелики подобаються всім, хто любить живу природу. Незвичайна ферма дає змогу не лише милуватися ними, а й вести наукові спостереження, допомагає зберігати їх.

Підготувала Лія ВЕСТ

ХОЧЕШ - ВІР, А ХІ - ТО ПЕРЕВІР...

- * Можливо, через мільярд років на Землі внаслідок нагрівання Сонця зникнуть всі океани.
- * Найдавніше у світі взуття — сандалі.
- * Маса Юпітера у 300 разів більша від маси Землі.
- * Монета на дно порожньої склянки падає швидше, ніж на дно склянки з водою.
- * Слово “троянда” походить з грецької мови, там цю квітку називали “тріандафіло” — “тридцятипелюсткова”. Мандруючи до нас, воно другу свою частину “філо” — пелюстки — загубило.

МОНЕТКА ЗОЗУЛЬКО

18

ОЛЕСЯ

ЛЮБИТЬ МАЛЮВАТИ

Першими малюнками Олесі Вакуленко милувалися мама і... птахи. Бо казкові квіти, птахи, звірята з'являлися улітку на піску, а взимку — на засніженому ставку. Це як ще зовсім малою була. А коли підросла, мама дозволила взяти фарби. Олесина мама, і тато, і бабуся — художники. Тож вчитися є у кого. Олеся теж дуже любить малювати. І то нічого, що кицька, яку вони, бідолаху, підібрали на вулиці, часом заважає. Вона всім цікавиться і всюди лізе, тому й назвали її так — Ліза.

Якось Олеся попросила маму пошити їй ляльку. Та лялька, яку вона отримала за кілька днів, виявилася не звичайною, а артисткою — так і просилася на сцену. Тож згодом разом з мамою за роботою сиділа і донечка — шили ляльки для лялькового театру. Передали "артистів" до школи, і вони тепер з успіхом "виступають" у виставах.

Живе десятирічна Олеся Вакуленко у знаменитому селі Петриківка, що на Дніпропетровщині. Славиться воно петриківським розписом, майстрами народної творчості. Можливо, колись і Олеся уславить рідний край своїми картинками.

Лілія ПРІЛЬ,
студентка II курсу
Міжнародного інституту лінгвістики і права.
Малюнки **Олесі ВАКУЛЕНКО**

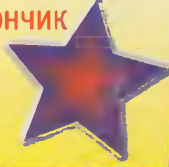
Фото Тетяни ГОЛЯК

Фа-соль-привіт, барвінчата! У дуже відомого співака (запитайте батьків, хто такий Хуліо Іглесіас) було багато дітей. А одного з них звали Енріке Мігуель Іглесіас Преслер. Саме він став співаком — і своєю популярністю майже не поступається батькові. Енріке рано почав писати пісні: перші два альбоми склали переважно композиції, які він створив у 17 років.

Іглесіас молодший не любить, коли його порівнюють з батьком, він каже: "Я хотів би досягти визнання своїми силами, а не лише завдяки зоряному імені". Що ж — він це зробив. Увесь світ наспівує запальну пісеньку у його виконанні "Ми танцюємо". Водночас Енріке не відхрещується від батька: "Свою працелюбність і почуття відповідальності я успадкував від нього". Пропоную і вам, барвінчата, стати працюючими, тоді і в нас в Україні в кожному селі буде по своєму Іглесіасу. Па-па!

КАМЕРТОНЧИК

Воротар дуже заклопотаний — допоможи йому полічити м'ячі на цьому малюнку.

УВАГА! КОНКУРС!

**Барвінчатко!
Візьми участь у конкурсі і вииграй приз від «Лего» і «Барвінку».**

«Барвінок» — всеукраїнський журнал для молодших школярів. Видається українською мовою. Заснований у 1928 році.

Засновник і видавець: редакція журналу «Барвінок». Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.

Головний редактор Василь **ВОРОНОВИЧ**

Відповідальний секретар Людмила **КОЗІЙ**

Редактор відділу літератури Світлана **ПРУДНИК**

Художній редактор Олександр **БАСС**

Коректор Світлана **ГАЙДУК**

Комп'ютерна верстка Віталія **Новікова**

Адреса редакції: 04119, м. Київ,
вул. Дегтярівська, 38–44. Тел. 211-04-98.

Тираж 45280 прим. Зам. 0-33

Друк — поліграфкомбінат «Україна»

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Журнал надходить до вас за пільговим поштовим тарифом завдяки сприянню ДП «ПРЕСА», його директора **ГЕРАСИМЕНКА Валерія Вікторовича**.

ISSN 0132-5930

LEGO

Щоб не псувати журнал,
купон намалюй
на окремому аркуші паперу.

Тут є _____ м'ячів.
Ім'я та прізвище _____
Адреса _____
Вік _____

